

N:o 90.

Ank. till Riksd. kansli den 3 maj 1898, kl. 3 e. m.

Utlåtande i anledning af väckt motion i fråga om rätt för rust- och rotehållare att förfoga öfver soldattorp, som ej äro till soldat upplåtne.

(I. A.)

Genom kongl. kungörelsen den 2 december 1892 angående ändring i gällande bestämmelser beträffande soldatkontrakten vid indelta armén är föreskrifvet, att rote- och rusthållare äfven i de landskap, der sådant då ej vore medgifvet, skulle vara oförhindrade att mot ersättning i legan, hemkallet eller den kontanta lönen till soldat upplåta allenast torp med kåltäppa eller planteringsland eller ock till soldat utgifva allenast kontant lega och lön, dock med rättighet för soldaten att efter ett år, räknadt från näst efter derom gjord framställning inträffande laga fardag, erhålla torp med kåltäppa eller planteringsland mot afdrag å lönen till det belopp, som i kontraktet för sådant fall vore bestämdt.

Under åberopande af anförda kongl. kungörelse har herr *O. Erickson* i Bjersby i en inom Andra Kammaren väckt, till statsutskottet remitterad motion (n:o 111), då på grund af denna kungörelse ett ej obetydligt antal soldatkontrakt med kontant lega och lön under ofvannämnda för-

behåll afslutats vid rote- och rusthåll inom riket och med anledning deraf fråga uppstått om de gamla soldattorpens försäljning delvis eller i sin helhet, men vederbörande myndigheter i flera fall icke ansett sig befo- gade att godkänna afsöndringar eller försäljningar af soldattorp samt följaktligen afslagit ansökningar om fastställelse å afsöndring och lagfart å försäljning, hemstält för åstadkommande af tydligt stadgande i ämnet, att Riksdagen måtte för sin del besluta, att rust- och rotehållare skulle ega att, med oförkränkt eganderätt, fritt förfoga öfver de soldattorp, som på grund af kongl. kungörelsen den 2 december 1892 icke äro till sol- dater upplåtna.

Enligt hvad utskottet inhämtat, har Kongl. Maj:ts befallningshafvande i Jönköpings län i en till statsrådet och chefen för landtförsvarsdeparte- mentet stäld skrifvelse af den 25 juni 1896 — jemte förmälan, att, till följd af medgifvandet i ofvannämnda kungörelse, ett ej obetydligt antal soldatkontrakt, hvori soldatens förmåner blifvit bestämda att utgå med allenast kontant lega och lön under de i kungörelsen angifna förbehåll, redan afslutats vid soldatrotar inom Jönköpings län, samt att antagas kunde, det detta antal komme att med åren allt mera ökas — hemstält, att, då, till följd af dessa nya förhållanden, fråga uppstått om och i hvad mån de gamla soldattorpen kunde af rotehållarne disponeras, samt ut- tryckliga bestämmelser i detta hänseende saknades, Kongl. Maj:t måtte meddela föreskrifter rörande rättighet till afyttring af de soldat- med flere torp, som genom tillkomsten af kontrakt, upprättade på grund af nämnda kungörelse, blefve för armén obehöfliga.

Efter det arméförvaltningen och kammarkollegium häröfver afgifvit utlåtande och dervid, med öfverlemnande af infortrade yttranden från Kongl. Maj:ts vederbörande befallningshafvande äfvensom samtliga armé- fördelningschefer, erinrat, bland annat, att soldat- och ryttaretorpen i de allra flesta fall blifvit af rote- och rusthållarne sjelfva anskaffade samt att dessa torp, om än afsedda för det indelta manskapets aflönande, likväl icke någonsin blifvit för sådant ändamål på statsverket öfverlåtna, utan fortfarande måste anses såsom rote- och rusthållarnes tillhörighet, hvaraf framginge, att, der torp befunnits icke vidare vara för sitt ursprungliga ändamål behöfligt, rust- och rotehållarne vore utan vidare berättigade att öfver detsamma, likasom öfver annan sin fasta egendom, lagligen förfoga, har Kongl. Maj:t vid ärendets föredragning den 15 april innevarande månad förklarar, med afseende å hvad af arméförvaltningen och kammar-

kollegium blifvit anfördt, den omförmälda framställningen icke till någon Kongl. Majt:s vidare åtgärd föranleda.

Då sålunda det med ifrågavarande motion afsedda syfte redan blifvit, genom hvad i nu anförda, af Kongl. Maj:t pröfvade ärende förekommit, till alla delar vunnet, får utskottet hemställa,

att herr Ericksons förevarande motion icke må till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm den 3 maj 1898.

10 01

På statsutskottets vägnar:

CHR. LUNDEBERG.